

OLIV HARBIY TA'LIM MUASSASASI O'QITUVCHISINING PEDAGOGIK FAOLIYATI

Ismanov K.I.

Annotatsiya. Ushbu maqolada hozirgi zamon harbiy o'qituvchisining pedagogik faoliyatiga doir ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy o'qituvchi, ilm, ta'lim berish, pedagog, ustoz, tarbiya.

Аннотация. В данной статье представлены сведения о педагогической деятельности современного военного инструктора.

Ключевые слова: соврiменный преподаватель, логика, наука, обучение, преподаватель, учитель, образование,

Annotation. This article presents information about on the provides information on the pedagogical activity of the modern military instructor.

Key words: modern teacher, learning, teacher, education, rider, education.

O'qituvchi – pedagogik va psixologik jihatdan o'z ixtisosligi bo'yicha maxsus malumotga ega, kasbiy tayyorgarlikka va yuksak axloqiy fazilatlarga boy ta'lim muassasalarida faoliyat ko'rsatuvchi shaxsdir. O'qituvchi ta'lim jarayonida o'qitish shakllarini optimal darajada tashkil etishni, barkamol shaxsni shakllantirish nazariyasini turli yangi g'oyalar bilan boyitishni puxta bilishi lozim. Hozirgi kunda o'qituvchining pedagogik mahoratida "Bilish, tushunish, ko'llash, tahlil qilish, sintez qilish, baholash" kabi didaktik qonuniyatlar ta'lim berishning muhim kategoriyalari sifatida e'tirof etilgan. Shaxsga ta'lim-tarbiya berish nihoyatda murakkab jarayon, qadimdan ushbu faoliyatga jamiyatning yetuk kishilari jalb etilgan. Mazkur holat yosh avlod tarbiyasi, uni tashkil etish mazmuni nafaqat shaxs kamoloti, balki jamiyat taraqqiyotini ham belgilovchi muhim ahamiyatga molik bo'lgan omil ekanligi ta'kidlanadi.

O'zbekiston Respublikasida o'qituvchi kadrlarning ma'naviy qiyofasi, aqliy salohiyati hamda kasbiy mahoratiga nisbatan jiddiy talablar qo'yilgan. Chunonchi, bu borada O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev quyidagilarni qayd etadi: «Tarbiyachi - ustoz bo'lish uchun, boshqalarning aql-idrokini o'stirishi, ma'rifat ziyosidan bahramand qilishi, haqiqiy vatanparvar, haqiqiy fuqaro etib yetishtirishi uchun, eng avvalo, tarbiyachining o'zi ana shunday yuksak talablarga javob berishi, ana shunday buyuk fazilatlarga ega bo'lishi kerak». Bugungi kun o'qituvchisiga nisbatan qo'yilayotgan talablar mazmuni yil sayin yangilanib, zamon talablariga moslashib bormoqda.

Zamonaviy o‘qituvchi qanday bo‘lishi zarur?

- Avvalo u o‘z mutaxassisligi bo‘yicha ta‘lim beradigan fanlardan pedagogik texnologiyalarga asoslangan ma‘ruza, seminar, amaliy va laboratoriya mashg‘ulotlarini mazmunan yaxlitligini ta‘minlashi.
- Pedagogik va axborot texnologiyalari hamda o‘quvchilar o‘quv faoliyatini faollashtiruvchi metodlarni qo‘llashi, o‘quv mashg‘ulotlarida pedagogik va axborot texnologiyalarining so‘nggi yutuqlarini uyg‘unlashtirish malakasiga ega bo‘lishi.
- Ta‘lim muassasalarida fanlarni o‘qitish mazmuniga mos ravishda pedagogik tizimni loyihalay olishi.
- Ta‘lim beradigan fanlar turkumini rivojlantirish istiqbollari ochib berishga qaratilgan ilmiy izlanishlarni muntazam amalga oshira olishi.
- Ta‘lim-tarbiyaviy faoliyatda jahonning rivojlangan mamlakatlarida pedagogika va psixologiya sohasida erishilayotgan ilg‘or tajribalarni amalda modernizatsiya qilgan holda qo‘llashi.
- O‘rta Osiyo mutafakkirlarining pedagogik qarashlari va ma‘naviy meroslaridan ta‘lim-tarbiyaviy faoliyatda foydalana olishi.
- Darsning barcha turlarida, mashg‘ulotlarda zamonaviy axborot texnologiyalari asosida o‘qitish metodlaridan foydalanishi.
- O‘qitadigan fan turkumi bo‘yicha avtomatlashtirilgan ta‘lim tizimi uchun amaliy dasturlar paketini yaratishi lozim.

Bizning nazarimizda, zamonaviy o‘qituvchi qiyofasidagi shaxs pedagogik-psihologik jihatdan yuksak tayyorgarlikka ega bo‘lishi uchun, unda quyidagi fazilatlar namoyon bo‘lishi kerak (so‘z yuritilayotgan sifatlar mohiyatan o‘qituvchi tomonidan amalga oshirilishi zarur bo‘lgan vazifa, burch va mas‘uliyatlarni ifodalaydi):

1. O‘qituvchi jamiyat ijtimoiy va siyosiy hayotida ro‘y berayotgan o‘zgarishlar, olib borilayotgan ijtimoiy islohotlar mohiyatini chuqur anglab yetishi hamda bu borada o‘quvchilarga to‘g‘ri, asosli ma‘lumotlarni bera olishi lozim.

2. Zamonaviy o‘qituvchining ilm-fan, texnika va texnologiya yangiliklari va yutuqlaridan xabardor bo‘lishi talab etiladi.

3. O‘qituvchi o‘z mutaxassisligi bo‘yicha chuqur, puxta bilimga ega bo‘lishi, o‘z ustida tinimsiz izlanishi shart.

4. O‘qituvchi pedagogika va psixologiya fanlari asoslarini puxta bilishi, ta‘lim-tarbiyaviy faoliyatda o‘quvchilarning yosh va psihologik xususiyatlarini inobatga olgan holda o‘z faoliyatini tashkil etishi kerak.

5. O‘qituvchi ta‘lim-tarbiyaviy faoliyatda pedagogik va axborot texnologiyalarining eng samarali shakl, metod va vositalaridan unumli foydalana olish imkoniyatiga ega bo‘lmog‘i lozim.

6. O‘qituvchi ijodkor, tashabbuskor va tashkilotchilik qobiliyatiga ega bo‘lishi davr talabidir.

7. O‘qituvchi yuksak darajadagi pedagogik mahorat, chunonchi, kommunikativ layoqatni, pedagogik texnika sirlarini (nutq, yuz, qo‘l-oyoq va gavda harakatlari, mimika, pantomimika, jest) chuqur o‘zlashtirib olishga erishishi lozim.

Yuqorida keltirib o‘tilgan talablarga asosan hozirgi kun o‘qituvchisi qo‘yilayotgan talablarga asosan o‘z pedagogik faoliyatini zamon talablariga muvofiq tashkillashtirishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Muslimov N.A., Mutalipova M.J., Abdullaeva Q.M. Bo‘lajak o‘qituvchilarning kommunikativ kompetentligini shakllantirish texnologiyasi.
2. Metodik ko‘llanma. – T.: TDPU, 2014. – 68 b. 2. Psixologik-pedagogik atamalar izohli lug‘ati. – T.: O‘R Qurolli Kuchlari Akademiyasi, 2019 y. –116 b. 3.
3. Satib-Aldiev A. Ofitser-o‘qituvchining pedagogik mahorati [Matn]: darslik/ – T.: O‘zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari Akademiyasi, 2019. – 264 b. 4.
4. Satib-Aldiev A. Tajriba asosida o‘qitish modeli. Metodik qo‘llanma. – Toshkent: O‘R Qurolli Kuchlari Akademiyasi, 2018. –20 b.